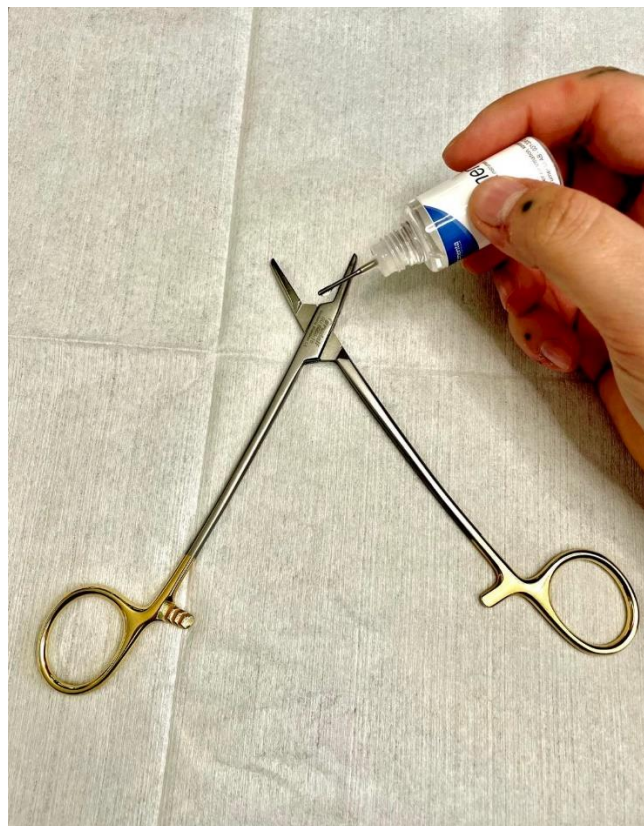

Att olja eller inte olja?

(Källa: Evelina Korneliusson)

Instrument och Sterilteknikerutbildningen 315 Yhp, 2022

YrkesAkademin AB

Författare: Evelina Korneliusson

Handledare: Christina Bunne

Sammanfattning

Arbetet handlar om rutiner och vikten av att i arbetsrollen som steriltekniker utför underhåll på instrumenten efter varje rengöringsprocess. Underhållet innefattar oljning på instrumenten till exempel i skruvlåset på en sax, vilket gör att instrumenten håller längre. Metoden för arbetet är en enkät som skickades ut i Steriltekniska Föreningens Facebook grupp, för att se hur det ser ut runt om i Sverige om detta ämne. Instrumenten används och blir smutsiga, de skickas till steriltekniska enheten för rengöring, desinfektion, paketering och sterilisering. Användningen och rengöringsprocesserna som instrumenten går igenom tar hårt på dem. Det är viktigt efter varje rengöringsprocess att olja instrumenten, genomförs det då ökar livslängden och kvalitén på instrumenten. Rekommenderas även av instrumentens tillverkare. Målet med arbetet är att öka medvetenheten kring oljning av instrumenten. Resultatet är att det missköts med oljningen av instrumenten lite överallt i Sverige och att den främsta anledningen till att det missköts är okunskap och lathet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Bakgrund	4
Syfte och Mål.....	4
Frågeställning	4
Metod.....	5
Resultat.....	5-8
Diskussion	8
Källförteckning	9
Bilagor.....	10-13

Bakgrund

En sterilteknisk enhet är en enhet som tar hand om kirurgiska instrument. Det utförs genom rengöring, desinfektion, paketering och sterilisering. Alla som anställs är inte utbildade steriltekniker. En utbildad steriltekniker har teknisk utbildning, mikrobiologi, desinfektion, instrumentkunskap, sterilisering och vårdhygien (Socialstyrelsen 2021, 13).

När instrumenten kommit till steriltekniska enheten ska de in i diskdesinfektorn så dom rengörs och desinfekteras. En diskdesinfektor är maskin med rengöringscykel och efterföljande desinfektionsfas. Desinfektionen genomförs med hett vatten, 90°C spolats i 1 till 10 minuter. Diskdesinfektorn rengör, desinfekterar och torkar instrumenten. (Jan Huys 2021, 148). Detta kallas för en rengöringsprocess och desinfektion menas med att reducera antalet mikroorganismer till en nivå som inte är skadlig för hälsan.

Efter instrumenten genomgått en rengöringsprocess så ska instrumenten oljas. Det görs i samband med visuell kontroll av instrumenten, för att underhålla och förlänga livslängden. Det sliter mycket på instrumenten att genomgå alla processer om och om igen. En sax och en peang blir tröga att öppna och stänga, du tar en till två droppar olja i skruvlåset på saxen och likadant i boxlåset på peangen. Öppnar och stänger ett par gånger. De blir som nya att öppna och stänga igen. Tillverkarna av instrumenten rekommenderar detta (Braun Medical AB u.å., 22). Under utbildningen lärs det ut att instrumenten ska oljas efter varje rengöringsprocess.

Efter visuell kontroll och oljning av instrumenten är gjort är det dags för paketering innan sterilisering. Det vanligaste som används på en sterilteknisk enhet är non-woven packskynken och foliepåsar. Materialet måste kunna tillåta att luft kan passera ut ur förpackningen och ånga som är ett steriliseringsmetod kan passera in i förpackningen. (Jan Huys 2021, 167).

När instrumenten är packade och klara är det dags för sterilisering. Sterilisering i en autoklav innebär att ånga i hög temperatur används för att döda mikroorganismer. Processen är först ett förvakuumfasen där luftutdrivning och insprutning av ånga med hjälp av positiva och negativa vakuumpulser. Steriliseringsfasen inleds där inaktiveringen av mikroorganismer sker 3 minuter, 3,04 bar och i 134°C. Eftervakuumfasen kommer sist och den torkar godset.

Syfte och Mål

Syfte: Öka medvetenheten om olikheter i rutiner kring oljning av instrument.

Mål: Betona vikten av rutiner kring oljning av instrument och att arbetet kan leda till samma rutin på fler enheter.

Frågeställning

- Finns det en rutin vid oljning av instrument?
- Gör alla likadant?

Metod

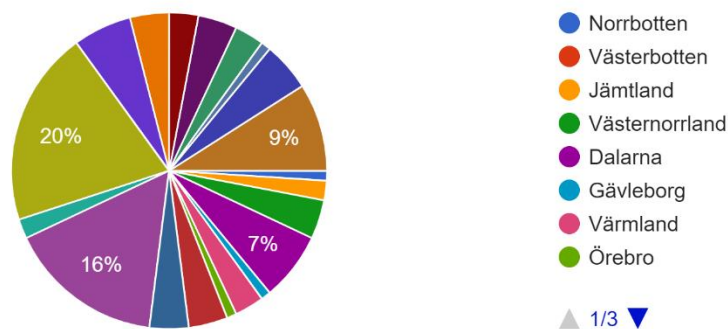
Metoden för arbetet är en online-enkät och ska samla in 100st svar. Enkäten är utskickad i Steriltekniska Föreningens Facebook grupp. Där finns det steriltekniker över hela Sverige som kan ge en inblick i hur det ser ut på steriltekniska enheter runt om i landet. Om en rutin finns för underhåll av instrument och om de tycker att det missköts.

Resultat

Resultatet av 100st svar från steriltekniker över hela Sverige.

I vilket län arbetar du?

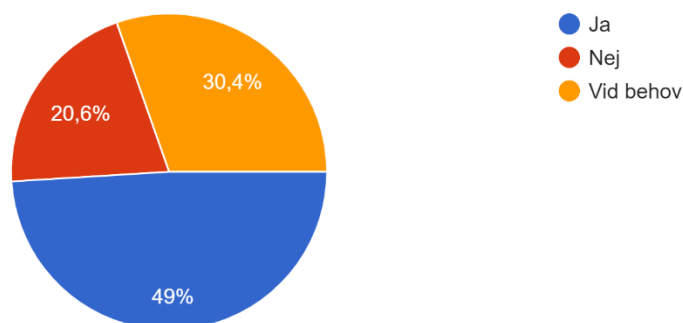
100 svar

20% bor i Västra Götaland. 16% i Stockholm. 9% i Skåne. 7% i Dalarna. (Källa: Figur 1)

Oljar du instrumenten efter varje rengöringsprocess?

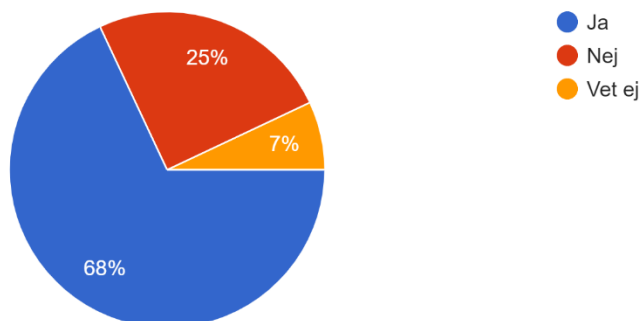
100 svar

(Källa: Figur 2)

Finns det någon rutin på din enhet om oljning av instrument?

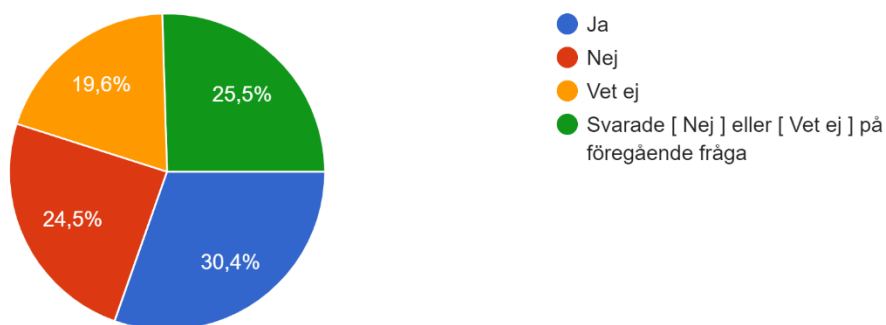
100 svar

(Källa: Figur 3)

Om det finns en rutin på din enhet, följs den alltid?

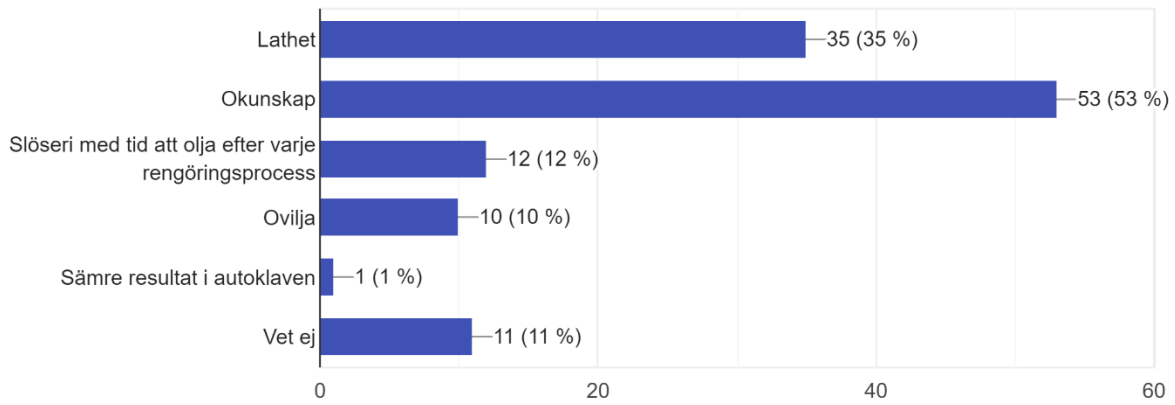
100 svar

(Källa: Figur 4)

Vad tror du är anledningen till att det missköts med oljning av instrument?

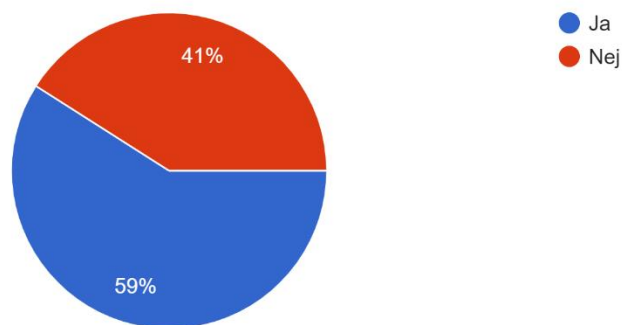
100 svar

(Källa: Figur 5)

Tycker du själv att det missköts med oljning av instrument?

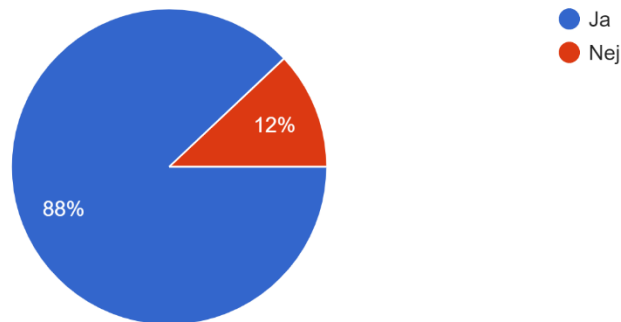
100 svar

(Källa: Figur 6)

Borde man ta oljning av instrument mer på allvar?

100 svar

(Källa: Figur 7)

Diskussion

Jag använde mig av metoden online-enkät, som jag sedan la ut i Steriltekniska Föreningens Facebook-grupp. Där når jag ut till exakt den målgrupp som jag vill ha svaren av. Det är också ett supersmidigt sätt att nå ut till mycket folk. Sammanlagt ville jag ha in 100st svar.

Jag måste säga att jag inte är helt förvånad över svaren som kommit in. När man går denna utbildning och får gå ut på praktik, då får man se en hel del som både är bra och dåligt. Det är därav att jag valt just detta ämne att skriva om. Svaren som har kommit in är precis så som jag förväntade mig och vad jag har sett ute i verksamheterna. Riktigt tråkigt att det missköts så fruktansvärt med just denna enkla lilla grej som att olja instrumenten, vilket gör att de får längre livslängd. Om det är någonting som man får inpräntat i huvudet av sina lärare, så är det att olja efter varje rengöringsprocess! Hela 53% tror att anledningen till att det missköts är på grund av okunskap och 35% på lathet.

Att 68% har en rutin för oljning av instrument på sin enhet tycker jag är riktigt bra! Men jag hade velat att den siffran skulle stå på 100% i stället. Men man kan ju alltid önsketänka!

Källförteckning

B.Braun Medical AB. u.å., Service och underhåll. Danderyd: B.Braun Medical AB.
<https://www.bbraun.se › website › instrument-gos> (Hämtad 23-10-22)

Huys, Jan. 2021. Rengöring, desinfektion och sterilisering av medicintekniska produkter. 1. uppl. Nederländerna: HEART Consultancy. (Hämtad 27-10-22)

Socialstyrelsen. 2021. Tillgång till vårdhygienisk kompetens. Stockholm: Socialstyrelsen.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-8-7509.pdf> (Hämtad 16-06-22)

Bilagor

Att olja eller icke olja, det är frågan. Oljar du?

Hej! Jag heter Evelina och studerar till Instrument och steriltekniker. Jag ska skriva mitt examensarbete om hur oljning av instrument ser ut runt om i landet. Om det missköts eller följs till punkt och pricka. Och vill gärna ha lite statistik om detta.

[Logga in på Google](#) för att spara förloppet.
[Läs mer](#)

*Obligatorisk

I vilket län arbetar du? *

- Norrbotten
- Västerbotten
- Jämtland
- Västernorrland
- Dalarna
- Gävleborg
- Värmland
- Örebro
- Västmanland

- Uppsala
- Stockholm
- Södermanland
- Västra Götaland
- Östergötland
- Jönköping
- Halland
- Kronoberg
- Kalmar
- Gotland
- Blekinge
- Skåne

Oljar du instrumenten efter varje rengöringsprocess? *

- Ja
- Nej
- Vid behov

Finns det någon rutin på din enhet om oljning av instrument? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Om det finns en rutin på din enhet, följs den alltid? *

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Svarade [Nej] eller [Vet ej] på föregående fråga

Vad tror du är anledningen till att det missköts med oljning av instrument? *

- Lathet
- Okunskap
- Slöseri med tid att olja efter varje rengöringsprocess

Latnet

Okunskap

Slöseri med tid att olja efter varje rengöringsprocess

Ovilja

Sämre resultat i autoklaven

Vet ej

Tycker du själv att det missköts med oljning *
av instrument?

Ja

Nej

Borde man ta oljning av instrument mer på *
allvar?

Ja

Nej